

АНАЛИЗ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО НА БЪЛГАРИТЕ В АВСТРИЯ, ПРОВЕДЕНО ОТ БЛОГА НА БЪЛГАРИТЕ В АВСТРИЯ „МЕЛАНЖ БУЛГАРЕН“ ПРЕЗ МАЙ 2023

11 ЮЛИ 2023

Съдържание

I. ВЪВЕДЕНИЕ	2
II. ОТГОВОРИ ПО ПОЛ	4
III. ОТГОВОРИ ПО ВЪЗРАСТ.....	13
IV. ОТГОВОРИ ПО РОДНО МЯСТО В БЪЛГАРИЯ	22
V. ОТГОВОРИ ПО МЕСТОЖИВЕЕНЕ В АВСТРИЯ (ТИП НАСЕЛЕНО МЯСТО).....	26
VI. ОТГОВОРИ ПО ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ПРЕСТОЯ В АВСТРИЯ	30
VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	39

I. Въведение

Изследването на българите в Австрия се проведе от [Оптимус Кънсалтинг](#) по поръчка на Меланж Булгарен от 1 до 24 май 2023 година чрез платформата Qualtrics и съдържа общо 30 въпроса от различни области на живота. Целта на това изследване е да се направи моментна снимка на живеещите в Австрия българи. Отговориха 928 души.

Общият доклад с номиналните отговори на въпросите е публикуван на уебсайта на Меланж Булгарен. Целта на този подробен доклад е да влезе в повече детайли за връзките между различни социодемографски показатели и отношението на хората към различни елементи от живота, както и към поведението им. Целта му също така не е да бъде научна статия по въпроса, а да направи очевидни тези връзки за читателите. Разбира се, във всички възможни случаи е показвана статистическата значимост на тези връзки.

Основни параметри, по които е направен анализът:

- 1.1. Пол (жени съпоставени с мъже)
- 1.2. Възраст (анализ по възрастови групи)
- 1.3. Родно място в България (тип населено място)
- 1.4. Постоянно местоживееие в Австрия (тип населено място)
- 1.5. Дължина на престоя в Австрия

За да се избегне досадно повторение на въпросите, при които разлика в данните между различните категории не се забелязва, са споменати само тези, при които има статистически значими разлики при поне 30 отговорили във всяка главна категория. Тези разлики са отбелязани с жълт цвят в графиките и с означени букви на отговорите, спрямо които съответния отговор отбелязва статистически значима разлика. Тоест, ако

под даден маркиран в жълто резултат пише „А“, то съответният резултат е статистически значим спрямо колоната, обозначена с „А“.

Въпреки че в анкетата са взели участие общо 928 души, броят отговорили на различните въпроси е различен.

Едно важно уточнение е, въпреки големия брой отговорили, които са практически поне 3 % от всички живеещи българи в Австрия, **анкетата няма претенции да бъде представителна за тях**. Причината е в избрания метод на събиране на отговорите (интернет) и на комуникационните канали, през които беше разпространена анкетата. Определено може да се каже обаче, че отговорите са представителни за използващите тези канали българи в Австрия.

II. Отговори по пол

Тази секция анализира отговорите по пол (мъж или жена). 7 души (0.83 %) се идентифицираха като „Други“, но бройката им е твърде малка, за да бъде направен смислен анализ и поради това е изключена от сравнението. Няма статистически значима разлика при разпределението по пол при възраст и семейно положение (фиг. 1)

Фиг. 1

		Q2: Вашият пол е:		
		Общо	Мъж А	Жена В
Q3: Вие сте на възраст	Общо отговорили	828	185	643
	до 18 години	3 0%	1 1%	2 0%
	19-30 години	119 14%	21 11%	98 15%
	31-45 години	346 42%	82 44%	264 41%
	46-60 години	282 34%	61 33%	221 34%
	над 60 години	78 9%	20 11%	58 9%
	Средна възраст, г.	44	45	44
Q4: Какво е семейното ви положение?	Общо отговорили	795	183	612
	Необвързан/а	193 24%	44 24%	149 24%
	Женен/омъжена	422 53%	98 54%	324 53%
	Живея без брак в дългосрочна връзка	180 23%	41 22%	139 23%

Първата разлика е в отговора на въпроса „Имате ли деца?“, където малко повече от мъжете (31 %) са отговорили с „не“. При жените този процент е 24.

Друга разлика се наблюдава при завършеното образование (фиг. 2). Повече мъже са завършили средно специално образование. Това може да се обясни или с типа работа, която те упражняват в Австрия, или с това, че по принцип повече мъже завършват средно специално образование в България (за това са необходими повече данни). Значително повече жени са със завършена магистърска степен (45% срещу 30% при мъжете).

Фиг. 2

		Q2: Вашият пол е:		
		Общо	Мъж А	Жена В
Q7: Вашето образование е /най-висока завършена степен/	Основно	7 1%	2 1%	5 1%
	Средно (без матура)	22 3%	8 4%	14 2%
	Средно (с матура)	116 14%	26 14%	90 14%
	Средно специално	118 14%	36 19%	82 13%
	Бакалавърска степен	172 21%	46 25%	126 20%
	Магистърска степен	345 42%	56 30%	289 45%
	Докторска степен	43 5%	12 6%	31 5%

Няма значителна разлика при половете в това в коя австрийска провинция живеят или какъв тип жилища обитават (Фиг. 3).

Фиг. 3

		Q2: Вашият пол е:		
		Общо	Мъж А	Жена В
Q9: В коя провинция на Австрия пребивавате постоянно?	Общо отговорили	830	186	644
	Бургенланд	3 0%	1 1%	2 0%
	Виена	539 65%	124 67%	415 64%
	Горна Австрия	69 8%	18 10%	51 8%
	Долна Австрия	62 7%	8 4%	54 8%
	Залцбург	29 3%	7 4%	22 3%
	Каринтия	27 3%	9 5%	18 3%
	Тирол	51 6%	8 4%	43 7%
	Форалберг	19 2%	5 3%	14 2%
	Щайермарк	31 4%	6 3%	25 4%

		Q2: Вашият пол е:		
		Общо	Мъж А	Жена В
Q10: В Австрия живеете	Общо отговорили	793	181	612
	В собствено жилище (притежавам го)	119 15%	25 14%	94 15%
	В собствено жилище (изплащам ипотека)	122 15%	29 16%	93 15%
	На свободен наем (самостоятелно или със семейството си)	408 51%	100 55%	308 50%
	На свободен наем с други хора	36 5%	7 4%	29 5%
	В общинско жилище (Gemeindewohnung/Sozialbau)	108 14%	20 11%	88 14%

Еднакви са процентите и при декларираните занимания. Единствената разлика е, че нито един мъж не е заявил, че се занимава с грижа за

семейството, докато 26 жени (4 %) декларират това. Също така за жените е малко по-вероятно да работят във фирма австрийска собственост (77 срещу 68 %).

При областите на заетост за жените е по-вероятно да бъдат заети в областта на здравеопазването, а за мъжете в строителство, електричество и ИТ. Особено голяма е разликата при ИТ и компютри – повече от 1/5 от мъжете работят в нея срещу само 6 % от жените. (Фиг.4)

Фиг. 4

		Q2: Вашият пол е:		
		Общо	Мъж	Жена
Общо отговорили		604	141	463
Q13: Зает съм в областта на:	Строителство, архитектура, геодезия	26 4%	11 8%	15 3%
	Услуги	101 17%	21 15%	80 17%
	Електричество	6 1%	4 3%	2 0%
	Медицина и здраве	75 12%	6 4%	69 15%
	ИТ и компютри	59 10%	29 21%	30 6%
	Изкуство, култура, творчество	32 5%	4 3%	28 6%
	Селско стопанство, природа, околна среда	5 1%	1 1%	4 1%
	Медии	9 1%	0 0%	9 2%
	Металообработване и машиностроене	7 1%	3 2%	4 1%
	Естествени науки	3 0%	1 1%	2 0%
	Производство	14 2%	3 2%	11 2%
	Социални дейности и педагогика	37 6%	4 3%	33 7%
	Техника и технологии	11 2%	2 1%	9 2%
	Транспорт и логистика	33 5%	19 13%	14 3%
	Икономика и управление	18 3%	4 3%	14 3%
	Продажби	52 9%	11 8%	41 9%
	Право и финанси	47 8%	7 5%	40 9%
	Друго (моля отбележете)	69 11%	11 8%	58 13%

Има значителна разлика в доходите на двата пола (Фиг. 5). Мъжете получават значително по-високи доходи, а за жените е по-вероятно да работят работа с минимално заплащане. Тук трябва да се има предвид и че жените, които се грижат за семействата си, не получават работни доходи, което също се отразява на общата картина.

Фиг. 5

		Q2: Вашият пол е:		
		Общо	Мъж	Жена
Q14: Какъв е годишният Ви брутен доход в Евро?	До 11000 Евро	132	14	118
		20%	9%	23%
	11000 до 40000 Евро	333	80	253
		49%	49%	49%
	40000 до 100000 Евро	180	56	124
		27%	34%	24%
	Над 100000 Евро	31	13	18
		5%	8%	4%
	Средно, Евро	37,951	45,951	35,409

Интересни разлики има и при факторите, накарали хората да се преместят в Австрия (Фиг. 6). За жените е много по-вероятно да са го направили заради лична връзка с партньор, а за мъжете са водещи по-добрата социална среда и качеството на живот, както и възможности за развитие.

Фиг. 6

		Q2: Вашият пол е:		
		Общо	Мъж	Жена
Общо отговорили		812	181	631
Q17: Кои от тези фактори биха важни за решението Ви да дойдете в Австрия? /моля отбележете всички валидни отговори/	Учене/ Обучение	244	49	195
		30%	27%	31%
	По-добри възможности за работа и професионално развитие	361	93	268
		44%	51%	42%
	Лична връзка с партньор	163	19	144
		20%	10%	23%
	По-добра социална среда и качество на живот	402	102	300
		50%	56%	48%
	Добра здравна система и достъп до медицински услуги	214	55	159
		26%	30%	25%
Климатът	26	5	21	
	3%	3%	3%	
Хората тук	30	6	24	
	4%	3%	4%	
Друго:	82	20	62	
	10%	11%	10%	

От факторите, които задържат хората в Австрия, 24 % от жените са отбелязали „връзка с партньор“ спрямо само 9 % от мъжете.

Няма разлика по полове при плановете за бъдещо местоживеене (Фиг. 7). И при двата пола над 2/3 от отговорилите предполагат, че след 5 години все още ще са в Австрия.

Фиг. 7

		Q2: Вашият пол е:		
		Общо	Мъж	Жена
Q19: Къде Ви се струва най-вероятно да живеете след пет години?	Общо отговорили	805	181	624
	В Австрия	528 66%	123 68%	405 65%
	В България	108 13%	27 15%	81 13%
	В друга държава	30 4%	6 3%	24 4%
	Нямам никаква представа	139 17%	25 14%	114 18%

За мъжете е по-вероятно да не са свързани по никакъв начин с българската общност в Австрия (Фиг. 8), докато много повече жени посещават културни или социални събития с българско участие.

Фиг. 8

Q21: По какъв начин сте свързан с българската общност в Австрия?	Общо отговорили			
	767	168	599	
Поддържам лични контакти с българи	574 75%	121 72%	453 76%	
Имам бизнес и/или поддържам професионални контакти с други българи	78 10%	19 11%	59 10%	
Културни/ спортни/ свързани с отдих и забава – танцови ансамбли, театрални трупи, литературни кръжоци, спортни отбори, клубове по интереси и пр.	0 0%	0 0%	0 0%	
Социални/политически – реализирани на инициативи, организация на събития, поддържане на контактна мрежа в област, свързана с България	0 0%	0 0%	0 0%	
Посещавам културни и социални събития по българска инициатива и/или с българско участие	284 37%	45 27%	239 40%	
Посещавам българска църква	72 9%	17 10%	55 9%	
Обиколки с екскурзовод на български (например Непознатата Виена)	68 9%	9 5%	59 10%	
Аз или член от моето семейство е посещавал/посещава/ има намерение да посещава българско училище в Австрия	187 24%	33 20%	154 26%	
По никакъв начин не се чувствам свързан/а	117 15%	34 20%	83 14%	
Друго (моля опишете)	15 2%	4 2%	11 2%	
Не мога да кажа/предпочитам да не отговоря	22	4	18	

Нивото на владеене на немски език и при двата пола е сходно с леко преимущество на жените (Фиг. 9).

Фиг. 9

		Q2: Вашият пол е:				
		Общо	Мъж	Жена		
Q22: Какво е нивото Ви на владеене на немски език?	Общо отговорили	770	172	598		
	Говоримо	Никакво или съвсем слабо	28	7	21	
			4%	4%	4%	
		Слабо	73	27	46	
			10%	16%	8%	
		Средно	222	58	164	
			29%	34%	28%	
	Писмено	Много добро	416	75	341	
			54%	44%	57%	
		Майчин език	29	5	24	
			4%	3%	4%	
		Средна оценка (1 - никакво или съвсем слабо, 5 - отлично или майчин език)		3.44	3.26	3.49
		Писмено	Никакво или съвсем слабо	37	11	26
			5%	6%	4%	
	Слабо		83	33	50	
	11%		19%	8%		
Средно	232		51	181		
	30%		30%	30%		
Писмено	Много добро	390	72	318		
		51%	42%	53%		
	Майчин език	24	4	20		
		3%	2%	3%		
	Средна оценка (1 - никакво или съвсем слабо, 5 - отлично или майчин език)		3.35	3.13	3.41	

Разпределението на езиците, на които разговарят с децата си мъжете и жените, е много сходно (Фиг. 10). Това може да се отдаде на факта, че на анкетата са отговорили много семейства, които имат един и същ подход за езика, на който се говори у дома.

Фиг. 10

		Q2: Вашият пол е:		
		Общо	Мъж	Жена
Q23: На какъв език говорите с децата си?	Изцяло на български	340	70	270
		60%	59%	60%
	Предимно на български	179	37	142
		31%	31%	31%
	Предимно на немски	32	4	28
		6%	3%	6%
	Изцяло на немски	6	1	5
		1%	1%	1%
	На друг език	14	7	7
		2%	6%	2%

При факторите, които са важни за връзката с България, за мъжете е по-важна политиката, докато при жените е по-силно изявена носталгията (Фиг. 11).

Фиг. 11

		Q2: Вашият пол е:		
		Общо	Мъж	Жена
<p>Q25: Кои от тези фактори са важни за връзката Ви с България?</p> <p>/моля отбележете всички валидни отговори/</p>	Общо отговорили	773	172	601
	Мои роднини и приятели живеят там	721	160	561
		93%	93%	93%
	Бизнес възможности	73	18	55
		9%	10%	9%
	Политика	62	21	41
		8%	12%	7%
	Собственост и инвестиции	198	47	151
		26%	27%	25%
	Достъп до медии на български език	165	35	130
		21%	20%	22%
	Носталгия	296	52	244
	38%	30%	41%	
Връзка с друг човек	38	11	27	
	5%	6%	4%	
Друго:	33	6	27	
	4%	3%	4%	

Фигура 12 показва не/съгласието на двата пола с различни твърдения, свързани с живота в Австрия. Мненията като цяло съвпадат с едно по-значимо изключение: за жените е по-вероятно да посещават или да са посещавали австрийско училище или университет. Трябва да се отбележи, че всички като цяло се чувстват спокойни и удовлетворени в Австрия, виждат повече перспективи в нея, отколкото в България, и отново биха дошли в тази страна, ако трябваше да се върнат във времето.

Фиг. 12

Q26: Доколко сте съгласен/съгласна с тези твърдения? Средна стойност (1 - напълно несъгласен, 5 - напълно съгласен)	Общо	Мъж	Жена
Познавам и се интересувам от австрийска история, култура и традиции	3.74	3.51	3.81
Пътувам из Австрия и се интересувам от географията и регионалните ѝ особености	3.83	3.72	3.87
Моята среда е съставена предимно от австрийци	2.73	2.62	2.76
Аз или член на моето семейство е посещавал/посещава/има намерение да посещава австрийско училище или университет	4.07	3.78	4.15
Редовно ползвам австрийски медии	3.44	3.13	3.53
Чувствам се добре приет/а в австрийското общество	3.61	3.51	3.63
В Австрия имам повече перспективи, отколкото имах в България	3.68	3.62	3.70
В Австрия се чувствам спокоен и удовлетворен	3.94	3.88	3.96
Ако трябваше да се върна във времето, пак бих дошъл/дошла в Австрия	3.86	3.75	3.89
Идването ми в Австрия ускори развитието ми като личност и професионалист	3.69	3.72	3.69

Факторите, които затрудняват интеграцията в Австрия, са много сходни и за двата пола. Като най-важен такъв се откроява овладяването на немски език, следвано от създаването на собствена социална среда и свикването с нравите и порядките в австрийското общество (Фиг. 13).

Фиг. 13

	Общо отговорили	542	116	426
	Нищо, не срещам никакви проблеми	0	0	0
		0%	0%	0%
	Овладяването на немски език	313	73	240
		58%	63%	56%
	Нравите и порядките в обществото	157	36	121
		29%	31%	28%
	Изискванията към мен	38	5	33
		7%	4%	8%
	Създаването на собствена социална среда	225	42	183
		42%	36%	43%
	Сблъсъкът с бюрокрацията	98	16	82
		18%	14%	19%
	Друго (моля опишете)	21	4	17
		4%	3%	4%
	Предпочитам да не отговоря	28	5	23
		5%	4%	5%

Мъжете като цяло оценяват работата на българските институции малко по-ниско от жените (Фиг. 14).

Фиг. 14

Q28: Как оценявате работата на българските институции в Австрия?	Общо	Мъж	Жена
Средно (1 - много слаба, 6 - отлична, средна стойност 3.5)	652	141	511
Посолство на Република България в Австрия	3.35	3.20	3.40
Консулска служба	3.41	3.22	3.47
БКИ "Витгенщайн"	3.50	3.13	3.61
Българско училище	4.21	3.97	4.27

Каналите, чрез които си набавят информация, са много сходни и за двата пола (Фиг. 15)

Фиг.15

Q29: Откъде се информирате за живота на българската общност в Австрия и предстоящи събития? /моля отбележете всички приложими отговори/	Общо отговорили	752	163	589
	Меланж Булгарен уебсайт и Фейсбук страница	545	107	438
		72%	66%	74%
	Фейсбук групи	573	124	449
		76%	76%	76%
	Българско радиопредаване в Австрия	26	6	20
		3%	4%	3%
	Други уебсайтове (моля отбележете кои)	14	6	8
		2%	4%	1%
	Инстаграм, ТикТок или Туитър	0	0	0
		0%	0%	0%
Медии от България	87	24	63	
	12%	15%	11%	
Друга медия (отбележете коя)	17	5	12	
	2%	3%	2%	

III. Отговори по възраст

В тази част ще разгледаме разликите при отговорите по възрастови групи. Отговорилите до 18 г. са само петима души, поради което не са включени в анализа. Разпределението по пол при различните възрастови групи е еднакво, а очаквано най-висок е процентът необвързани във връзка във възрастовата група 19-30 години (Фиг. 16).

Фиг. 16

		Q3: Вие сте на възраст				
		Total	19-30 г.	31-45 г.	46-60 г.	над 60 г.
		B	C	D	E	
Q2: Вашият пол е:	Общо отговорили	828	119	346	282	78
	Мъж	185	21	82	61	20
		22%	18%	24%	22%	26%
	Жена	643	98	264	221	58
		78%	82%	76%	78%	74%
Q4: Какво е семейното ви положение?	Общо отговорили	800	112	340	271	71
	Необвързан/а	195	62	47	60	24
		24%	55%	14%	22%	34%
			C, D, E	C	C, D	
	Женен/омъжена	423	10	208	163	41
		53%	9%	61%	60%	58%
			A, B	A, B	B	
Живея без брак в дългосрочна връзка	182	40	85	48	6	
	23%	36%	25%	18%	8%	
		C, D, E	D, E			

Фигура 17 показва откъде в България идват хората на различни възрасти. Интересно е да се отбележи, че във възрастовата група 19-30 години повече хора идват от Пловдив, Варна, Бургас или Русе, отколкото от София. Това би могло да се обясни с тенденция хора от тези градове да идват да учат в Австрия.

Фиг. 17

		Q3: Вие сте на възраст				
		Total	19-30 г.	31-45 г.	46-60 г.	над 60 г.
		B	C	D	E	
Q6: Родното Ви място в България е	Общо отговорили	834	119	347	281	79
	София	244	28	111	80	22
		29%	24%	32%	28%	28%
	Пловдив, Варна, Бургас или Русе	206	41	79	70	16
		25%	34%	23%	25%	20%
			A, C, E			
	Друг окръжен град	197	26	83	69	19
		24%	22%	24%	25%	24%
	Малък град	147	18	64	50	15
		18%	15%	18%	18%	19%
Село	32	3	6	11	7	
	4%	3%	2%	4%	9%	
					B, C	
Не съм роден/а в България	8	3	4	1	0	
	1%	3%	1%	0%	0%	
		D				

При хората във възрастова група 19-30 г. е по-вероятно да живеят във Виена (голям университетски център), докато по-възрастните живеят повече в малки населени места (Фиг. 18).

Фиг. 18

		Q3: Вие сте на възраст				
		Total	19-30 г.	31-45 г.	46-60 г.	над 60 г.
			B	C	D	E
Q8: В Австрия живеете постоянно в	Общо отговорили	832	119	347	281	77
	Столицата Виена	545 66%	92 77%	236 68%	159 57%	53 69%
			D	D		
	Голям град (над 70000 души население)	94 11%	11 9%	39 11%	38 14%	5 6%
	Средноголям град (30000 до 70000 души население)	46 6%	5 4%	11 3%	28 10%	2 3%
				C, E		
	Малък град (до 30000 души население)	80 10%	8 7%	33 10%	30 11%	9 12%
Село	67 8%	3 3%	28 8%	26 9%	8 10%	
			B	B	B	

Логично с увеличаването на възрастта се увеличава и процентът на хора, притежаващи собствени жилища изцяло или плащащи ипотека (Фиг. 19).

Фиг. 19

		Q3: Вие сте на възраст				
		Total	19-30 г.	31-45 г.	46-60 г.	над 60 г.
			B	C	D	E
Q10: В Австрия живеете	Общо отговорили	799	117	334	269	71
	В собствено жилище (притежавам го)	123 15%	2 2%	41 12%	53 20%	22 31%
				B	B, C	B, C, D
	В собствено жилище (изплащам ипотека)	123 15%	3 3%	62 19%	51 19%	7 10%
				B	B	B
	На свободен наем (самостоятелно или със семейството си)	409 51%	73 62%	185 55%	127 47%	23 32%
			A, D, E	A, D, E	E	
На свободен наем с други хора	35 4%	28 24%	3 1%	4 1%	0 0%	
			C, D, E			
В общинско жилище (Gemeindewohnung/Sozialbau)	109 14%	11 9%	43 13%	34 13%	19 27%	
					B, C, D	

Очаквано хората с най-ниски доходи са най-младите и най-възрастните, а най-много получават тези между 31 и 45 г. (Фиг. 20).

Фиг. 20

		Q3: Вие сте на възраст				
		Total	19-30 г.	31-45 г.	46-60 г.	над 60 г.
			B	C	D	E
Q14: Какъв е годишният Ви брутен доход в Евро?	Общо отговорили	684	94	288	233	64
	До 11000 Евро	134	38	34	39	23
		20%	40%	12%	17%	36%
			C, D		C, D	
	11000 до 40000 Евро	333	39	139	122	33
		49%	41%	48%	52%	52%
			A	A	A	
40000 до 100000 Евро	181	17	102	57	4	
	26%	18%	35%	24%	6%	
		E	B, D, E	E		
Над 100000 Евро	36	0	13	15	4	
	5%	0%	5%	6%	6%	
			B	B	B	
	Средно	38,443	27,074	43,003	38,970	27,734

По-младите хора са привлечени от възможностите за обучение и професионално развитие в Австрия, докато за най-възрастните са по-важни други фактори (например да дойдат да живеят при децата си) (Фиг. 21).

Фиг. 21

		Q3: Вие сте на възраст				
		Total	19-30 г.	31-45 г.	46-60 г.	над 60 г.
			B	C	D	E
Q17: Кои от тези фактори бяха важни за решението Ви да дойдете в Австрия? /моля отбележете всички валидни отговори/	Общо отговорили	820	117	337	280	78
	Учене/ Обучение	246 30%	78 67%	105 31%	54 19%	5 6%
	По-добри възможности за работа и професионално развитие	364 44%	63 54%	157 47%	116 41%	26 33%
	Лична връзка с партньор	167 20%	22 19%	79 23%	50 18%	13 17%
	По-добра социална среда и качество на живот	405 49%	53 45%	174 52%	149 53%	26 33%
	Добра здравна система и достъп до медицински услуги	215 26%	28 24%	95 28%	74 26%	16 21%
	Климатът	29 4%	3 3%	13 4%	9 3%	3 4%
	Хората тук	30 4%	3 3%	12 4%	12 4%	3 4%
	Друго:	84 10%	4 3%	27 8%	31 11%	20 26%
					B	B, C, D

С увеличаването на възрастта нараства и увереността, че отговорилите искат да останат да живеят в Австрия. (Фиг. 22).

Фиг. 22

		Q3: Вие сте на възраст				
		Total	19-30 г.	31-45 г.	46-60 г.	над 60 г.
			B	C	D	E
Q19: Къде Ви се струва най-вероятно да живеете след пет години?	В Австрия	528 65%	56 48%	232 69%	192 70%	45 58%
	В България	110 14%	20 17%	38 11%	35 13%	15 19%
	В друга държава	31 4%	11 9%	8 2%	11 4%	1 1%
	Нямам никаква представа	143 18%	30 26%	56 17%	38 14%	16 21%
				C, D, E	C, D	

По-възрастните имат и по-голям интерес към културни събития, обиколки с екскурзовод и т.н. За съжаление почти двойно повече от младите хора (19-30 г.) не се чувстват по никакъв начин свързани с българската общност в Австрия (Фиг. 23). Това може да се обясни и с факта, че много от учещите в университети имат свои собствени социални кръгове там.

Фиг.23

		Q3: Вие сте на възраст				
		Общо	19-30 г.	31-45 г.	46-60 г.	над 60 г.
		B	C	D	E	
	Общо отговорили	770	110	322	259	73
	Поддържам лични контакти с българи	575	78	247	196	51
		75%	71%	77%	76%	70%
	Имам бизнес и/или поддържам професионални контакти с други българи	80	10	32	27	9
		10%	9%	10%	10%	12%
	Културни/ спортни/ свързани с отдих и забава – танцови ансамбли, театрални трупни, литературни кръжоци, спортни отбори, клубове по интереси и пр.	0	0	0	0	0
		0%	0%	0%	0%	0%
	Социални/политически – реализирани на инициативи, организация на събития, поддържане на контактна мрежа в област, свързана с България	0	0	0	0	0
		0%	0%	0%	0%	0%
	Посещавам културни и социални събития по българска инициатива и/или с българско участие	287	26	124	101	35
		37%	24%	39%	39%	48%
				B	B	B
	Посещавам българска църква	76	7	27	29	11
		10%	6%	8%	11%	15%
	Обиколки с екскурзовод на български (например Непознатата Виена)	70	1	19	36	13
		9%	1%	6%	14%	18%
				B	B, C	B, C
	Аз или член от моето семейство е посещавал/посещава/ има намерение да посещава българско училище в Австрия	188	5	112	63	7
		24%	5%	35%	24%	10%
				B, D, E	B, E	
	По никакъв начин не се чувствам свързан/а	118	25	43	39	10
		15%	23%	13%	15%	14%
			C			
	Друго (моля опишете)	17	1	2	9	2
		2%	1%	1%	3%	3%

Нивото на владеене на немски език е сходно между различните възрастови групи (Фиг. 24).

Фиг. 24

		Q3: Вие сте на възраст					
		Общо	19-30 г.	31-45 г.	46-60 г.	над 60 г.	
		B	C	D	E		
Q22: Какво е нивото Ви на владеене на немски език?	Говоримо	Никакво или съвсем слабо	29	3	8	10	7
			4%	3%	3%	4%	10%
		Слабо	73	13	33	21	6
			9%	12%	10%	8%	8%
		Средно	223	27	95	84	17
			29%	24%	30%	32%	24%
		Много добро	415	63	171	138	40
			54%	57%	53%	53%	56%
	Майчин език	32	5	13	9	2	
		4%	5%	4%	3%	3%	
	Средна оценка (1 - никакво или съвсем слабо, 5 - отлично или майчин език)	3.44	3.49	3.45	3.44	3.29	
	Писмено	Никакво или съвсем слабо	38	6	10	14	7
			5%	5%	3%	5%	10%
Слабо		83	8	42	29	4	
		11%	7%	13%	11%	6%	
Средно		233	25	98	87	23	
		30%	23%	31%	33%	32%	
Много добро		390	68	159	123	36	
		51%	61%	50%	47%	50%	
Майчин език	26	4	10	8	2		
	3%	4%	3%	3%	3%		
Средна оценка (1 - никакво или съвсем слабо, 5 - отлично или майчин език)	3.35	3.50	3.35	3.30	3.26		

Интересно е да се види, че за младите хора във връзката им с България много по-важни са политиката, бизнес възможностите и носталгията. Последното навярно може да се обясни с факта, че по-възрастните вече са свикнали с живота извън България (Фиг. 25).

Фиг. 25

		Q3: Вие сте на възраст				
		Total	19-30 г.	31-45 г.	46-60 г.	над 60 г.
			B	C	D	E
Q25: Кои от тези фактори са важни за връзката Ви с България? /моля отбележете всички валидни отговори/	Общо отговорили	778	110	323	264	73
	Мои роднини и приятели живеят там	721 93%	108 98%	306 95%	245 93%	59 81%
			A, D, E	A, E	A, E	A
	Бизнес възможности	76 10%	15 14%	37 11%	19 7%	3 4%
			D, E			
	Политика	63 8%	15 14%	30 9%	16 6%	2 3%
			D, E			
	Собственост и инвестиции	200 26%	21 19%	88 27%	72 27%	18 25%
	Достъп до медии на български език	166 21%	27 25%	76 24%	47 18%	15 21%
	Носталгия	297 38%	61 55%	137 42%	83 31%	15 21%
			A, C, D, E	D, E		
	Връзка с друг човек	40 5%	7 6%	10 3%	17 6%	5 7%
	Друго:	35 4%	0 0%	12 4%	17 6%	4 5%
			B	B	B	

Интересът към австрийската култура, природа и хора нараства с увеличаването на възрастта (Фиг. 26)

Фиг. 26

Q26: Доколко сте съгласен/съгласна с тези твърдения? Средна стойност (1 - напълно несъгласен, 5 - напълно съгласен)	Общо	19-30 г.	31-45 г.	46-60 г.	над 60 г.
Познавам и се интересувам от австрийска история, култура	3.73	3.38	3.63	3.91	4.16
Пътувам из Австрия и се интересувам от географията и релефа	3.81	3.42	3.80	3.97	4.04
Моята среда е съставена предимно от австрийци	2.73	2.50	2.60	2.93	2.91
Аз или член на моето семейство е посещавал/посещава/посещава	4.05	4.04	4.12	4.10	3.65
Редовно ползвам австрийски медии	3.44	3.17	3.40	3.58	3.58
Чувствам се добре приет/а в австрийското общество	3.59	3.20	3.52	3.78	3.82
В Австрия имам повече перспективи, отколкото имах в България	3.67	3.66	3.56	3.86	3.52
В Австрия се чувствам спокоен и удовлетворен	3.93	3.60	3.82	4.16	4.15
Ако трябваше да се върна във времето, пак бих дошъл/дошла	3.85	3.97	3.70	3.96	3.94
Идването ми в Австрия ускори развитието ми като личност	3.68	3.96	3.55	3.71	3.83

Има ясни закономерности при факторите, които затрудняват процеса на интеграция (Фиг. 27). По-младите се затрудняват с привикването към нравите и порядките в обществото, сблъсъкът с бюрокрацията и създаването на собствена социална среда, докато при по-възрастните като основен проблем се очертава овладяването на немски език.

Фиг. 27

		Q3: Вие сте на възраст				
		Общо	19-30 г.	31-45 г.	46-60 г.	над 60 г.
		B	C	D	E	
Общо отговорили		547	99	238	163	43
Нищо, не срещам никакви проблеми		0	0	0	0	0
		0%	0%	0%	0%	0%
Овладяването на немски език		315	48	134	103	28
		58%	48%	56%	63%	65%
				B		
Нравите и порядките в обществото		160	44	76	33	5
		29%	44%	32%	20%	12%
			C, D, E	D, E		
Изискванията към мен		41	13	14	10	2
		7%	13%	6%	6%	5%
			C			
Създаването на собствена социална среда		227	60	101	50	15
		41%	61%	42%	31%	35%
			C, D, E	D		
Сблъсъкът с бюрокрацията		100	27	32	32	8
		18%	27%	13%	20%	19%
			C			
Друго (моля опишете)		23	1	7	9	4
		4%	1%	3%	6%	9%
					B, C	
Предпочитам да не отговоря		29	3	16	8	2
		5%	3%	7%	5%	5%

Оценката на българските институции по възрастови групи е равномерна (Фиг. 28).

Фиг. 28

Q28: Как оценявате работата на българските институции в Австрия?	Общо	19-30 г.	31-45 г.	46-60 г.	над 60 г.
Средно (1 - много слаба, 6 - отлична, средна стойност 3.5)	657	76	289	227	60
Посолство на Република България в Австрия	3.43	3.43	3.42	3.21	3.44
Консулска служба	3.42	3.42	3.45	3.25	3.88
БКИ "Витгенщайн"	3.50	3.13	3.58	3.31	3.37
Българско училище	4.20	4.25	4.36	4.18	3.57

IV. Отговори по родно място в България

Интересно е да се види дали има разлика в отговорите на респондентите в зависимост от родното им място в България. Такава не се наблюдава при разпределението по пол, възраст и семейно положение. Първата разлика се забелязва при броя деца на живеещите в Австрия българи. Тези, които са дошли от малък град или село, имат по-висок среден брой деца (Фиг. 29).

Фиг. 29

		Q6: Родното Ви място в България е							
		Общо	София	Пловдив, Варна, Бургас или Русе	Друг окръжен град	Малък град	Село	Не съм роден/а в България	
		A	B	C	D	E	F		
Q5: Имате ли деца?	Общо отговорили	827	241	206	195	147	30	8	
	Не	212	68	66	45	27	3	3	
		26%	28%	32%	23%	18%	10%	38%	
			D, E	C, D, E					
	1	240	74	52	62	44	7	1	
		29%	31%	25%	32%	30%	23%	13%	
	2	310	86	70	75	66	10	3	
	37%	36%	34%	38%	45%	33%	38%		
3	56	13	17	12	8	5	1		
	7%	5%	8%	6%	5%	17%	13%		
4 и повече	9	0	1	1	2	5	0		
	1%	0%	0%	1%	1%	17%	0%		
		A, B, C, D							

Има разлика и при завършеното образование (Фиг. 30). Родените в София е по-вероятно да са завършили магистратура или докторат.

Фиг. 30

		Q6: Родното Ви място в България е						
		Общо	София	Пловдив, Варна, Бургас или Русе	Друг окръжен град	Малък град	Село	Не съм роден/а в България
		A	B	C	D	E	F	
Q7: Вашето образование е /най-висока завършена степен/	Основно	8 1%	2 1%	1 0%	3 2%	0 0%	2 6%	0 0%
						A, B, D		
	Средно (без матура)	22 3%	3 1%	2 1%	5 3%	11 8%	1 3%	0 0%
					A, B, C			
	Средно (с матура)	116 14%	28 12%	32 16%	28 14%	22 15%	4 13%	2 25%
	Средно специално	120 14%	25 10%	35 17%	29 15%	24 17%	7 22%	0 0%
	Бакалавърска степен	172 21%	39 16%	52 25%	48 24%	25 17%	6 19%	2 25%
			A		A			
Магистърска степен	345 42%	123 51%	77 38%	78 40%	56 39%	7 22%	4 50%	
		B, C, D, E						
Докторска степен	45 5%	21 9%	6 3%	6 3%	7 5%	5 16%	0 0%	
		B, C			B, C, D			

Интересен е и фактът, че за родените в даден тип населено място в България е по-вероятно да се насочат да живеят към същия тип населено място в Австрия (фиг. 31). Например за софиянци е по-вероятно да живеят във Виена, докато за родените в окръжен град да живеят в град с подобна големина в Австрия. Идващите от български села също има по-голяма вероятност да живеят в австрийско село.

Фиг. 31

		Q6: Родното Ви място в България е						
		Общо	София	Пловдив, Варна, Бургас или Русе	Друг окръжен град	Малък град	Село	Не съм роден/а в България
		A	B	C	D	E	F	
Q8: В Австрия живеете постоянно в	Общо отговорили	831	244	206	196	145	32	8
	Столицата Виена	545	186	131	111	97	14	6
		66%	76%	64%	57%	67%	44%	75%
			B, C, D, E	E		E		
	Голям град (над 70000 души население)	94	17	25	35	10	6	1
		11%	7%	12%	18%	7%	19%	13%
				A, D		A, D		
Средноголям град (30000 до 70000 души население)	45	5	14	15	7	4	0	
	5%	2%	7%	8%	5%	13%	0%	
			A	A		A		
Малък град (до 30000 души население)	80	17	21	21	18	2	1	
	10%	7%	10%	11%	12%	6%	13%	
Село	67	19	15	14	13	6	0	
	8%	8%	7%	7%	9%	19%	0%	
						A, B, C		

Родените в София получават доста над средния за извадката доход (Фиг. 32). Родените на село имат практически същия среден доход като родените в София.

Фиг. 32

		Q6: Родното Ви място в България е						
		Общо	София	Пловдив, Варна, Бургас или Русе	Друг окръжен град	Малък град	Село	Не съм роден/а в България
		A	B	C	D	E	F	
Q14: Какъв е годишният Ви брутен доход в Евро?	Общо отговорили	682	191	167	169	121	28	6
	До 11000 Евро	133	32	36	32	28	5	0
		20%	17%	22%	19%	23%	18%	0%
	11000 до 40000 Евро	332	82	83	87	63	14	3
		49%	43%	50%	51%	52%	50%	50%
40000 до 100000 Евро	181	61	44	46	24	4	2	
	27%	32%	26%	27%	20%	14%	33%	
			D					
Над 100000 Евро	36	16	4	4	6	5	1	
	5%	8%	2%	2%	5%	18%	17%	
			B, C			B, C, D	B, C	

За родените в София или на село е по-вероятно да имат австрийско гражданство (Фиг. 33). Това е директно свързано с факта, че за тези групи е по-вероятно от средното да пребивават от поне 10 години в Австрия.

Фиг. 33

		Q6: Родното Ви място в България е						
		Общо	София	Пловдив, Варна, Бургас или Русе	Друг окръжен град	Малък град	Село	Не съм роден/а в България
		A	B	C	D	E	F	
Q16: Какво гражданство имате?	Общо отговорили	810	238	198	196	141	30	7
	Австрийско	101 12%	46 19%	13 7%	21 11%	16 11%	3 10%	2 29%
	Българско	686 85%	183 77%	181 91%	172 88%	123 87%	23 77%	4 57%
	Двойно (българско и австрийско)	14 2%	7 3%	2 1%	2 1%	2 1%	1 3%	0 0%
	Гражданство на трета държава	6 1%	1 0%	1 1%	0 0%	0 0%	3 10%	1 14%
	Българско, но в момента кандидатствам за австрийско	3 0%	1 0%	1 1%	1 1%	0 0%	0 0%	0 0%

При факторите, затрудняващи интеграцията, заслужава да се отбележи, че идващите от малък град изпитват малко по-големи затруднения при овладяването на немски език, а за идващите от по-малък окръжен град е проблем сблъсъкът с бюрокрацията.

Фиг. 34

		Q6: Родното Ви място в България е						
		Общо	София	Пловдив, Варна, Бургас или Русе	Друг окръжен град	Малък град	Село	Не съм роден/а в България
		A	B	C	D	E	F	
Q27: Кои от тези фактори затрудняват процеса на интеграцията Ви в Австрия? (моля отбележете всички валидни отговори)	Общо отговорили	546	155	145	129	94	19	4
	Нищо, не срещам никакви проблеми	0	0	0	0	0	0	0
	Овладяването на немски език	314 58%	82 53%	81 56%	74 57%	65 69%	12 63%	0 0%
	Нравите и порядките в обществото	160 29%	47 30%	42 29%	35 27%	24 26%	9 47%	3 75%
	Изискванията към мен	41 8%	8 5%	15 10%	10 8%	4 4%	4 21%	0 0%
	Създаването на собствена социална среда	227 42%	69 45%	65 45%	51 40%	36 38%	6 32%	0 0%
	Сблъсъкът с бюрокрацията	100 18%	23 15%	23 16%	31 24%	18 19%	5 26%	0 0%
	Друго (моля опишете)	23 4%	11 7%	3 2%	2 2%	2 2%	3 16%	2 50%
	Предпочитам да не отговоря	29 5%	10 6%	8 6%	5 4%	4 4%	1 5%	1 25%

V. Отговори по местоживеене в Австрия (тип населено място)

В тази секция се опитаме да установим дали има съществени разлика в профилите на отговорилите спрямо типа на селището, в което живеят в Австрия.

Първа такава разлика се забелязва при семейното положение (Фиг. 35). За необвързаните е малко по-вероятно да живеят във Виена, а за тези в брак - да живеят на село.

Фиг. 35

		Q8: В Австрия живеете постоянно в					
		Общо	Столицата Виена	Голям град (над 70000 души)	Средноголям град (30-70000 души)	Малък град (до 30000 души)	Село
		A	B	C	D	E	
Q4: Какво е семейното ви положение?	Общо отговорили	798	517	91	45	79	66
	Необвързан/а	193 24%	145 28%	16	11	12	9
	Женен/омъжена	422 53%	253 49%	54 59%	23 51%	48 61%	44 67%
	Живее без брак в дългосрочна връзка	183 23%	119 23%	21 23%	11 24%	19 24%	13 20%
						A	

Свързан с горната таблица и с това, че в столицата има повече млади хора е фактът, че за живеещите във Виена е по-малко вероятно да имат деца (Фиг. 36). Вероятността да имат три и повече деца е най-висока за живеещите в населено място до 70 000 души.

Фиг. 36

		Q8: В Австрия живеете постоянно в					
		Общо	Столицата Виена	Голям град (над 70000 души)	Средноголям град (30-70000 души)	Малък град (до 30000 души)	Село
		A	B	C	D	E	
Q5: Имате ли деца?	Общо отговорили	825	541	92	45	80	67
	Не	211 26%	168 31%	18 20%	8 18%	7 9%	10 15%
	1	239 29%	147 27%	27 29%	13 29%	29 36%	23 34%
	2	311 38%	193 36%	40 43%	19 42%	34 43%	25 37%
	3	55 7%	27 5%	7 8%	5 11%	9 11%	7 10%
	4 и повече	9 1%	6 1%	0 0%	0 0%	1 1%	2 3%
				B, D, E	D	A	

Най-много от живеещите на село притежават жилището си изцяло или го изплащат на банката (Фиг. 37).

Фиг. 37

		Q8: В Австрия живеете постоянно в					
		Общо	Столицата Виена	Голям град (над 70000 души)	Средноголям град (30-70000 души)	Малък град (до 30000 души)	Село
		A	B	C	D	E	
Q10: В Австрия живеете	Общо отговорили	799	526	90	43	77	63
	В собствено жилище (притежавам го)	124 16%	82 16%	8 9%	2 5%	15 19%	17 27%
	В собствено жилище (изплащам ипотeka)	123 15%	68 13%	16 18%	7 16%	13 17%	19 30%
	На свободен наем (самостоятелно или със семейството си)	407 51%	264 50%	54 60%	25 58%	42 55%	22 35%
	На свободен наем с други хора	36 5%	27 5%	3 3%	3 7%	2 3%	1 2%
	В общинско жилище (Gemeindewohnung/Sozialbau)	109 14%	85 16%	9 10%	6 14%	5 6%	4 6%
			E	E	E	E	

Не е изненадващо, че във Виена са дошли много хора с цел обучение (Фиг. 38). За живеещите в голям град е по-вероятно да са дошли заради възможности за работа (изненадата е, че това не важи в такава степен за

Виена). При живеещите на село са пропорционално по-важни връзката с партньор и климатът.

Фиг. 38

		Q8. В Австрия живеете востанно в					
		Общо	Столицата Виена	Голям град (над 70000 души)	Средноголям град (30-70000 души)	Малък град (до 30000 души)	Село
			A	B	C	D	E
Q17: Кои от тези фактори биха важни за решението Ви да дойдете в Австрия? /моля отбележете всички валидни отговори/	Общо отговорили	816	535	91	45	79	66
	Учене/ Обучение	246 30%	203 38%	20 22%	6 13%	12 15%	5 8%
	По-добри възможности за работа и професионално развитие	363 44%	230 43%	51 56%	19 42%	35 44%	28 42%
	Лична връзка с партньор	167 20%	99 19%	19 21%	6 13%	19 24%	24 36%
	По-добра социална среда и качество на живот	403 49%	257 48%	42 46%	22 49%	44 56%	38 58%
	Добра здравна система и достъп до медицински услуги	215 26%	138 26%	28 31%	11 24%	18 23%	20 30%
	Климатът	28 3%	15 3%	4 4%	2 4%	2 3%	5 8%
	Хората тук	31 4%	21 4%	3 3%	2 4%	3 4%	2 3%
	Друго:	83 10%	53 10%	7 8%	8 18%	10 13%	5 8%

Подобни са отговорите и за факторите, които задържат хората в Австрия.

Живеещите в малък град декларират най-висока вероятност да са в Австрия след 5 години – 80 %. (Фиг. 39). Може да се предполага, че това е свързано с уседналостта, начина на живот там, както и на възможностите за лична реализация. Най-голяма вероятност да се върнат в България декларират живеещите на село. Може да се предполага, че в България биха намерили по-лесно подобен стил на живот и място, в което да се заселят.

Фиг. 39

		Q8: В Австрия живеете постоянно в					
		Общо	Столицата Виена	Голям град (над 70000 души)	Средноголям град (30-70000 души)	Малък град (до 30000 души)	Село
			A	B	C	D	E
Q19: Къде Ви се струва най-вероятно да живеете след пет години?	Общо отговорили	809	531	89	44	79	66
	В Австрия	529	330	64	29	63	43
		65%	62%	72%	66%	80%	65%
	В България	107	72	13	6	3	13
		13%	14%	15%	14%	4%	20%
	В друга държава	31	25	1	3	2	0
	4%	5%	1%	7%	3%	0%	
Нямам никаква представа	142	104	11	6	11	10	
	18%	20%	12%	14%	14%	15%	

Живеещите във Виена са най-активни при посещението на културни събития с българско участие (Фиг. 40), но това е свързано и с по-голямото изобилие от такива в столицата.

Фиг. 40

		Q8: В Австрия живеете постоянно в					
		Общо	Столицата Виена	Голям град (над 70000 души)	Средноголям град (30-70000 души)	Малък град (до 30000 души)	Село
			A	B	C	D	E
Q21: По какъв начин сте свързан с българската общност в Австрия? (може да избележите всички валидни отговори)	Поддържам лични контакти с българи	576	395	65	26	47	43
		75%	78%	76%	65%	63%	69%
	Имам бизнес и/или поддържам професионални контакти с други българи	81	61	7	1	2	10
		11%	12%	8%	3%	3%	16%
	Културни/ спортни/ свързани с отдих и забава	0	0	0	0	0	0
		0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Социални/политически	0	0	0	0	0	0
		0%	0%	0%	0%	0%	0%
	Посещавам културни и социални събития	285	215	20	10	21	19
		37%	43%	23%	25%	28%	31%
	Посещавам Българска църква	75	54	3	7	2	9
		10%	11%	8%	18%	3%	15%
	Обиномни с екскурзовод на български (например Непознатата Виена)	70	52	2	2	5	9
		9%	10%	2%	5%	7%	15%
Българско училище в Австрия	189	123	30	7	16	13	
	25%	24%	35%	18%	21%	21%	
По никакъв начин не се чувствам свързан/а	117	66	11	9	17	14	
	15%	13%	13%	23%	23%	23%	
Друго (моля опишете)	17	11	1	1	1	3	
	2%	2%	1%	3%	1%	5%	
Не мога да кажа/предпочитам да не отговоря	23	9	3	3	3	5	
	3%	2%	3%	8%	4%	8%	

При останалите отговори няма статистически значима разлика при отговорите по местоживееене.

VI. Отговори по продължителност на престоя в Австрия

За по-лесно сравнение решихме да групираме отговорилите на този въпрос в три групи: живеещи в Австрия до 5 години, между 5 и 10 години, и над 10 години.

Докато разпределението по пол е практически еднакво за всички три групи, то средната възраст се увеличава с увеличаването на престоя в Австрия (Фиг. 41). Това е логично, тъй като повечето новопристигнали са млади хора (например студенти).

Фиг. 41

		Q15: От колко време пребивавате постоянно в Австрия?			
		Общо	До 5 години	5 до 10 години	Над 10 години
			A	B	C
Q3: Вие сте на възраст	Общо отговорили	814	205	213	396
	до 18 години	8 1%	4 2%	1 0%	3 1%
	19-30 години	117 14%	79 39%	24 11%	14 4%
	31-45 години	336 41%	76 37%	103 48%	157 40%
	46-60 години	276 34%	36 18%	71 33%	169 43%
	над 60 години	77 9%	10 5%	14 7%	53 13%
				A, C	A, B

Също така логично е и че с увеличаването на престоя и по-голямата уседналост се увеличава вероятността респондентите да са семейни и да имат повече деца (Фиг. 42).

Фиг. 42

		Q15: От колко време пребивавате постоянно в Австрия?			
		Общо	До 5 години	5 до 10 години	Над 10 години
			A	B	C
Q4: Какво е семейното ви положение?	Женен/омъжена	24%	33%	24%	20%
			B, C		
		417	62	120	235
	Живея без брак в дългосрочна връзка	53%	32%	59%	61%
			A	A	
		176	68	35	73
		23%	35%	17%	19%
			B, C		
Общо отговорили		808	203	213	392
Q5: Имате ли деца?	Не	204	92	48	64
		25%	45%	23%	16%
		B, C			
	1	233	57	56	120
		29%	28%	26%	31%
	2	307	42	93	172
		38%	21%	44%	44%
			A	A	
	3	55	10	13	32
		7%	5%	6%	8%
4 и повече	9	2	3	4	
	1%	1%	1%	1%	

Равномерно е и разпределението по това от кой град са представителите на всяка група с едно изключение: малко по-голяма част от хората с престой над 10 години са родени в София, както и малко повече от „новопристигналите“ са от Пловдив, Варна, Бургас или Русе. (Фиг. 43)

Фиг. 43

		Q15: От колко време пребивавате постоянно в Австрия?				
		Общо	До 5 години А	5 до 10 години В	Над 10 години С	
Q6: Родното Ви място в България е	Общо отговорили	813		205	212	396
	София	239	46	55	138	
		29%	22%	26%	35%	
	Пловдив, Варна, Бургас или Русе	200	60	53	87	
		25%	29%	25%	22%	
	Друг окръжен град	195	54	58	83	
		24%	26%	27%	21%	
	Малък град	142	37	40	65	
		17%	18%	19%	16%	
Село	30	6	4	20		
	4%	3%	2%	5%		
Не съм роден/а в България	7	2	2	3		
	1%	1%	1%	1%		

Като логично следствие на показаното във Фиг. 41 и 42 идва и резултатът за образованието по различни групи, което е най-високо при тези с най-дълъг престой (Фиг. 44).

Фиг. 44

		Q15: От колко време пребивавате постоянно в Австрия?				
		Общо	До 5 години А	5 до 10 години В	Над 10 години С	
Q7: Вашето образование е /най-висока завършена степен/	Общо отговорили	810		202	213	395
	Основно	8	4	1	3	
		1%	2%	0%	1%	
	Средно (без матура)	20	9	6	5	
		2%	4%	3%	1%	
	Средно (с матура)	112	49	21	42	
		14%	24%	10%	11%	
	Средно специално	116	23	37	56	
		14%	11%	17%	14%	
	Бакалавърска степен	170	45	61	64	
	21%	22%	29%	16%		
Магистърска степен	339	65	77	197		
	42%	32%	36%	50%		
Докторска степен	45	7	10	28		
	6%	3%	5%	7%		

За живеещите в Австрия между 5 и 10 години е по-вероятно да живеят в голям град, а за тези с над 10 години пребиваване да са в столицата Виена. (Фиг.45)

Фиг. 45

		Q15: От колко време пребивавате постоянно в Австрия?			
		Общо	До 5 години А	5 до 10 години В	Над 10 години С
		6%	3%	5%	7%
Q8: В Австрия живеете постоянно в	Общо отговорили	813	204	212	397
	Столицата Виена	535	137	124	274
		66%	67%	58%	69%
				В	
	Голям град (над 70000 души население)	88	19	33	36
		11%	9%	16%	9%
				С	
Средноголям град (30000 до 70000 души население)	45	14	11	20	
	6%	7%	5%	5%	
Малък град (до 30000 души население)	79	19	25	35	
	10%	9%	12%	9%	
Село	66	15	19	32	
	8%	7%	9%	8%	

Очаквано с нарастването на продължителността на престоя се увеличава и възможността отговорилият да има собствено жилище, докато „новопристигналите“ живеят предимно под наем (Фиг. 46).

Фиг. 46

		Q15: От колко време пребивавате постоянно в Австрия?			
		Общо	До 5 години	5 до 10 години	Над 10 години
			A	B	C
Q10: В Австрия живеете	Общо отговорили	782	196	207	379
	В собствено жилище (притежавам го)	122 16%	16 8%	16 8%	90 24%
	В собствено жилище (изплащам ипотека)	121 15%	6 3%	33 16%	82 22%
	На свободен наем (самостоятелно или със семейството си)	398 51%	131 67%	114 55%	153 40%
	На свободен наем с други хора	34 4%	25 13%	9 4%	0 0%
	В общинско жилище (Gemeindewohnung/Sozialbau)	107 14%	18 9%	35 17%	54 14%
				A	

За хората с престой до 5 години е най-вероятно да са студенти (20 %), за тези които са в Австрия от 5 до 10 години да работят в малка фирма (23 %), а за тези с престой над 10 години да са служители в голяма фирма (23 %). С нарастването на престоя значително се увеличава и средният доход (Фиг. 47).

Фиг. 47

		Q15: От колко време пребивавате постоянно в Австрия?			
		Общо	До 5 години	5 до 10 години	Над 10 години
			A	B	C
Q14: Какъв е годишният Ви брутен доход в Евро?	Общо отговорили	676	164	178	334
	До 11000 Евро	133 20%	48 29%	44 25%	41 12%
	11000 до 40000 Евро	327 48%	83 51%	92 52%	152 46%
	40000 до 100000 Евро	180 27%	27 16%	38 21%	115 34%
	Над 100000 Евро	36 5%	6 4%	4 2%	26 8%
				A, B	B
	Average		38,558	31,128	32,809

26 % от отговорилите в групата с престой над 10 години имат австрийско гражданство. Никой в групата с престой до 5 години няма такава (което е разбираемо предвид изискванията на австрийската държава за минимален престой при даването на гражданство).

При посочените мотиви за идване в Австрия прави впечатление, че хората с престой до 10 години имат значително по-висок процент отбелязали факторите по-добра социална среда и качество на живот, както и по-добри медицински услуги (Фиг. 48).

Фиг. 48

		Q15: От колко време пребивавате постоянно в Австрия?				
		Общо	До 5 години	5 до 10 години	Над 10 години	
			A	B	C	
Q17: Кои от тези фактори бяха важни за решението Ви да дойдете в Австрия? /моля отбележете всички валидни отговори/	Общо отговорили	814		205	213	396
	Учене/ Обучение	246 30%		74 36%	46 22%	126 32%
	По-добри възможности за работа и професионално развитие	362 44%		102 50%	102 48%	158 40%
	Лична връзка с партньор	167 21%		42 20%	33 15%	92 23%
	По-добра социална среда и качество на живот	401 49%		117 57%	120 56%	164 41%
	Добра здравна система и достъп до медицински услуги	214 26%		58 28%	78 37%	78 20%
	Климатът	29 4%		9 4%	11 5%	9 2%
	Хората тук	31 4%		10 5%	6 3%	15 4%
	Друго:	83 10%		14 7%	27 13%	42 11%

Повече от половината хора с престой до 5 години не мислят, че е вероятно да са Австрия след 5 години (Фиг. 49).

Фиг. 49

		Q15: От колко време пребивавате постоянно в Австрия?			
		Общо	До 5 години	5 до 10 години	Над 10 години
			A	B	C
Q19: Къде Ви се струва най-вероятно да живеете след пет години?	В Австрия	527	91	144	292
		65%	45%	69%	74%
			A	A	
	В България	110	45	27	38
		14%	22%	13%	10%
			B, C		
	В друга държава	31	12	9	10
		4%	6%	4%	3%
			C		
	Нямам никаква представа	140	55	30	55
		17%	27%	14%	14%
			B, C		

10 % от пребиваващите в Австрия над 10 години говорят с децата си предимно или изцяло на немски (Фиг. 50).

Фиг. 50

		Q15: От колко време пребивавате постоянно в Австрия?			
		Общо	До 5 години	5 до 10 години	Над 10 години
			A	B	C
Q23: На какъв език говорите с децата си?	Общо отговорили	572	97	156	319
	Изцяло на български	338	74	103	161
		59%	76%	66%	50%
			C	C	
	Предимно на български	178	15	46	117
		31%	15%	29%	37%
			A	A	
	Предимно на немски	31	1	1	29
		5%	1%	1%	9%
				A, B	
	Изцяло на немски	9	0	1	8
		2%	0%	1%	3%
	На друг език	16	7	5	4
		3%	7%	3%	1%
			C		

Не е изненада, че с нарастването на престоя намалява връзката на отговорилите с обществото в България, но нараства тази с българското общество в Австрия (Фиг. 51).

Фиг. 51

		Q15: От колко време пребивавате постоянно в Австрия?				
		Общо	До 5 години A	5 до 10 години B	Над 10 години C	
Q24: Какво е усещането Ви за принадлежност и връзка с българското общество в България и Австрия?	Българското общество в България	Никаква връзка	57 8%	19 12%	16 8%	22 7%
		Много слаба връзка	93 14%	22 13%	28 15%	43 13%
		Слаба връзка	177 26%	30 18%	49 26%	98 29%
		Силна връзка	257 37%	59 36%	71 38%	127 38%
		Много силна връзка	104 15%	34 21%	25 13%	45 13%
	Българското общество в Австрия	Никаква връзка	113 17%	43 28%	27 15%	43 13%
		Много слаба връзка	152 23%	44 29%	46 25%	62 18%
		Слаба връзка	217 32%	29 19%	71 39%	117 35%
		Силна връзка	165 24%	31 20%	35 19%	99 29%
		Много силна връзка	27 4%	6 4%	4 2%	17 5%

С увеличаване на престоя в Австрия хората започват да се интересуват повече от австрийската история и култура, да ползват австрийски медии (свързано и с по-доброто владение на езика) и да се чувстват по-добре приети в австрийското общество (Фиг. 52).

Фиг. 52

	Q15: От колко време пребивавате постоянно в Австрия?			
	Общо	До 5 години	5 до 10 години	Над 10 години
	A	B	C	
Q26: Доколко сте съгласен/съгласна с тези твърдения? Средна стойност (1 - напълно несъгласен, 5 - напълно съгласен)				
Познавам и се интересувам от австрийска история, култура и традиции	3.74	3.26	3.55	4.07
Пътувам из Австрия и се интересувам от географията и регионалните ѝ особености	3.82	3.49	3.69	4.04
Моята среда е съставена предимно от австрийци	2.73	2.29	2.72	2.95
Аз или член на моето семейство е посещавал/посещава/има намерение да посещава австрийско училище или университет	4.05	3.63	4.07	4.24
Редовно ползвам австрийски медии	3.44	2.84	3.21	3.85
Чувствам се добре приет/а в австрийското общество	3.60	3.04	3.30	4.02
В Австрия имам повече перспективи, отколкото имам в България	3.67	3.36	3.60	3.86
В Австрия се чувствам спокоен и удовлетворен	3.93	3.56	3.89	4.14
Ако трябваше да се върна във времето, пак бих дошъл/дошла в Австрия	3.85	3.66	3.97	3.87
Идването ми в Австрия ускори развитието ми като личност и професионалист	3.69	3.38	3.64	3.87

Че с изминаването на времето овладяването на езика става все по-малък проблем показва и Фиг. 53. По-лесно става и създаването на собствена социална среда, явно това трябва да се случи до десетата година, защото проблемът не намалява след това.

Фиг. 53

	Q15: От колко време пребивавате постоянно в Австрия?				
	Общо	До 5 години	5 до 10 години	Над 10 години	
	A	B	C		
Q27: Кои от тези фактори затрудняват процеса на интеграцията Ви в Австрия? /моля отбележете всички валидни отговори/	Нищо, не срещам никакви проблеми	0	0	0	0
		0%	0%	0%	0%
	Овладяването на немски език	314	110	111	93
		58%	65%	65%	45%
	Нравите и порядките в обществото	160	56	43	61
		29%	33%	25%	30%
	Изискванията към мен	41	17	9	15
		8%	10%	5%	7%
	Създаването на собствена социална среда	227	85	63	79
		42%	51%	37%	38%
	Сблъсъкът с бюрокрацията	100	33	25	42
		18%	20%	15%	20%
	Друго (моля опишете)	23	3	8	12
	4%	2%	5%	6%	
Предпочитам да не отговоря	27	4	8	15	
	5%	2%	5%	7%	

VII. Заключение

Проведеното изследване даде много по-добър обзор на профила на българската общност в Австрия като социодемографски данни, взаимоотношения с обкръжаващата среда в Австрия и с България, и поведение. То показва и някои много интересни възможни връзки, които си заслужават да бъдат проучени в бъдещи изследвания, както и насоки за бъдещи проекти в посока по-добрата интеграция на българите в австрийското общество и засилването на връзките с България и вътре в самата общност.

Благодарим на всички, които участваха в изследването!

КРАЙ